

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Meddő ülősszak.

A politikai láthatáron a legkisebb hatalmú sem mutatkozik, az országgyűlés szünetelésével a belpolitika terén is teljes csend állt be. Ámde vannak szép lelkek, akik nem tűrhetik, hogy a közvélemény és nyugalomnak örvendjen s némi kiméletek engedjen meg magának s ezért bőven gondoskodnak róla, hogy a kebleket nyugtalanítsák. Ezek mindent feketeszeművegen át néznek és így ítélnek elevenek s holtak felett. Így mondtak ítéletet az országgyűlés működése felett, — ítéletük természetesen homlokegyenest ellenkezik a valósággal. Pártszenvédely sugalmazta azt és csak a tömeg elfogultságára van az számítható, de a nemzetelfogulatlan elemeit semmi irányban sem képes igazolni. A judicium tekintélyes hiányán alapul ez az ítélet és igaz értéke szerint bánunk el vele. A szabadságát élvező parlament ellen emelt vád úgy hangzik, hogy a lefolyt ülősszak terméketlen volt, hogy az országgyűlés mitsem volt képes alkotni.

Vizsgáljuk meg ez állítás helyes voltát és vizsgálódásunkban ne vezessen bennünket sem politikai szenvedély, sem elnéző bírálat, hanem elfogulatlanság és igazságosság. — Mindenekelőtt ki kell emelnünk, hogy az országgyűlés eselekvőképessége hosszú időre le volt kötve különféle, a kormány hatalmi körén kívül álló okok által. Az Ausztriában kitört politikai zavarok a magyar parlamentet

is megakadályozták nagy reform-működésében és a legfontosabb törvényjavaslatok nagy számának, melyek már készen voltak, levéltárba kellett vándorolnia és ott várja a feltámadást. Az ellenzék obstrukciója majdnem három hónapot vett igénybe a parlament munkaidejéből és így az egész ülősszaktól a tulajdonképeni munkára alig maradt több négy hónapnál. E négy-öt hónap alatt 38 törvényjavaslatot letárgyalt és elfogadott az országgyűlés, ami egy alapjaiban megingatott parlamenttől bizonyítvánnyal felette értékes dolog s amit terméketlenségnek semmi esetre sem lehet mondani. Nincs egyetlen-egy tév, melyet a kormány elhanyagolt volna. A közigazgatás, egészségügy, kereskedelem, mezőgazdaság, pénzügyek, közoktatás, igazságügy terén igen fontos törvényeket alkottak. Emellett elintézték sok oly kérdést, melyeket mindenki fontosnak kell hogy elismerjen. Így a kis lottó megszüntetéséről szóló törvényt első helyen említhetjük. Az állami számvitelről szóló törvényt sem szabad semmiesetre sem kisélni. Az állami dijnokok ellátásáról szóló törvény, a katonai nevelő és képzőintézetekről szóló törvények, az esküdt-bíróokról, továbbá a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvények — hogy csak a főbbeket említsük, — minden esetre oly alkotások, melyek az ülősszakot termékenynek jelölik meg és olyannak mutatják, mint amely valóban nagyot vég-

zett és méltán csatlakozik a magyar országgyűlés leggazdagabb és legelőkelőbb ülősszakaihoz.

Ha a magyar országgyűlés e tevékenységét előítélet és elfogultság nélkül ítéljük meg, kell hogy a következtetéshez jussunk, hogy ez az ülősszak nem volt terméketlen. Kormányt pedig, mely ily nehéz parlamenti viszonyok közt fenn tudta tartani az egyensúlyt, nem szabad és nem lehet képtelenségnek mondani. Szívesen elismerjük, hogy nagyobb teljesítmény hasznosabb lett volna az országnak. De akadályul csak az ellenzéknek lehet és kell ez esetben megjelölnünk. Ellenben nyíltan ki kell mondanunk és meg kell erősítenünk, hogy b. Bánffy miniszterelnök és kabinetje nagyot és örök becsesel bírót végzett és hogy az ő helyén a kormányrudat senki sem vezette volna oly sok erélylyel, hivatottsággal és hazafias-sággal. A nyugodt bírálatnak okvetlen ehez az ítélethez kell csatlakoznia.

Kötelező tűzkárbiztosítást!

A nyugoteurópai államokat már régen foglalkoztatja az elemi károk ellen való védekezés ügye. Legnagyobb részük most keresi a módját annak, hogy miként kell, ha nem is elejét venni a veszedelemnek, de legalább kármentesíteni azokat, a kiket a csapás sújt. Kiváltképpen mondható ez a tűzkárokról, melyek nálunk is legnagyobb részszel szerepelnek az elemi csapások között.

TÁRGZA.

Testgyakorlat és párbaj.

— Dumas egy levele. —

Mindig eszembe jut apám e bánásmódja, de sohasem érzem vele. Nem, mintha a kocsisok most udvariasabbak volnának, hanem mert nem kínálkozott rá alkalom. Be kell ismernem, hogy atyám nem kereste az alkalmat testi erejének fitogtatására, de ha kínálkozott, megragadta. Föltettem magamban, hogy gyakorlom magamat, hogy egykor szintén olyan erős legyek, mint atyám volt. Említettem már, hogy atyám a testi erőt nagyatyámtól, Dumas tábornoktól örökölte, ki korának legerősebb férfiai közé tartozott. Ime egy eset róla. A tábornak akkortáiban 22 éves lehetett. Egy este nagy pongyolában volt a színházban egy kreolnő páholyában, a kit akkor sokat emlegettek. Atyám a páholy hátuljában ült, midőn belépett egy katona. Ő a kreolnő mellett foglalt helyet és társalgást kezdett vele, melyet azzal végzett, hogy meghívta a nőt, menjen el vele. — Köszönöm uram, — felelte ez, — de nem vagyok egyedül. — S kivel van ön? — Amaz urral, és megnevezte nagyatyámat. — Ah, becsánat! — felelte a fiatal ember — én az urat, az ön inasának néztem. A mint e szavakat — kimondá, nagyatyám megragadta őt és a páholyból kidobta a színház földszintjébe.

A tábornoknak meg volt saját lovaglási módja. Mikor egy gimnasztikai kapu alatt vágatott el, hirtelen megkapta két kezével a boltozatról lefüggő két vasgyűrűt, fölemelkedett, s lovát is magával emelte. Tyrolban meg, a brisoni hídnál véletlenül husz emberből álló osztrák előrs kezébe esett. Lovakantárszárát fogva közé vette, mindkét kezébe felkapta pisztolyait, azokkal két embert lelőtt, aztán eldobva a pisztolyokat, kihúzta kardját és kivágta magát. Csak pisztolyait sajnálta, a melyek helyett aztán a hadügyminiszter újakat adott neki. — Máskor Egyiptomban, midőn reája tört az ellenség, kiugrott az ágyból, csak nadrágját kaphatta fel, aztán felkapott a nyereg nélküli lóra, belovagolt a mecszetbe, a hova az ellenség be-menekült és teljes diadalt aratva, lova térdre bukva állapotott meg a mecszetben levő nagysíremlék előtt és ő a lovon mozdulatlanul ült, akár a győzelem és igazság szobra.

Apámnak kedve telt e legendák elbeszélésében s ezek közt nőttem én fel. Ez magyarázza meg egyrészt, miért foglalkoztam jókor oly szenvedélylyel a testgyakorlatokkal, melyek a világiak nevelésének fő részét képezik. Rendes látogatója voltam a vívótermeknek. Alig voltam tíze négy éves, mikor már vívni tanultam, Grisiernél a vívó-törrel. Híres volt ez a Grisiér párbaj-leckéiről is. Ma már a párbaj is a kor kívánalmához és ügyességeihez képest formálódott. Tegnap még szerették egymást az emberek, holnap gyűlölik, holnapután párbajt vívnak.

Kilencz órakor egy csepp vér serken fel valamelyik karjukon, tízenegyre reggeliznek: a becsület, s vele az élet mentve van. Ez a megoldás mintegy előre ki van eszálva, mint a házasság a vigjátékok végén. Ki sem törődik vele. A haladás e téren összesen abban áll, hogy a kard-párbajt, mely még vérről járt, főlváltotta az ártatlan pisztolypárbaj. Az ellenfelek négy vagy hat golyót váltanak, melyeknek egyike sem talál, a becsület helyre van állítva, az életben pedig nem történt a legcsekélyebb kár. S ez jól van így, mert e révén fogják belátni egykor, hogy a becsületnek semmi köze ezekhez az indulatokhoz, melyek a szószéken vagy a sajtóban időnként kitörnek. Megjegyezhetem egyuttal, hogy az újmódi párbaj épen jókor érkezett meg arra a célra, hogy a törvényhozókat kimentse a zavarból, melybe miatta juttotak, mintán néha ők is kényszerítve vannak arra, hogy a pisztolyt kezökbe vegyék. Ha a párbajt meg akarnák szüntetni, ezt a törvényt kellene hozni: „A párbaj meg van engedve; de ha a párbajozók egyike el nem esett, vagy súlyos sebet nem kapott, mindkét párbajozó tízezer frank bírságot fizet vagy két évre becsukatik.” Jól alkalmazva ez a törvény megtenné hatását, s megszüntetné a legénykedő párbajokat. Az igazi párbaj nézetem szerint nem szüntethető meg. A gyűlölet épen oly kielégítő részét képezi az embernek, mint a szeretet, s vannak esetek, mikor elengedhetetlenül szükséges, hogy valaki megölje felebarátját, vagy megöléssek általa. A két ellenfél kardjának első összeapadásában sokkal gyönyörteljesebb élvezet van, mint két szerelmes első ölekezésében.

Évről-évre óriási értékeket tesz semmivé a tűz Magyarországon. Minden nyáron az ország minden részéből érkeznek vész hírek nagy tüzekről, melyek a már behordott termést, tehát egy esztendő munkáját, sőt igen gyakran a gazda egész vagyonát teszik tönkre. Tulnyomó részben gondatlanság, az elővigyázati rendszabályok teljes mellőzése, a védelmi eszközök hiánya s nem ritkán gyújtogatás az oka a veszedelmeknek, aztán egyesek hibájából koldussá tesz egész községeket. Talán sokaknak fel-tűnt, hogy az előző években hasonlíthatatlanul több tüzeset hirtre járta be az országot, mint ezidén; a ki azonban ebből a viszonyok javulását következtetné, az határozottan csalódnék. Mert az immár nálunk is szervezett tűzkár-statisztika legújabb adatai az ellenkezőt bizonyítják, s hogy a közvélemény mégis kevésbé foglalkozott a dologgal, ennek oka egyrészt az aratási sztrájkmozgalom, másrészt az országos árvízveszedelem. Mindkettő első sorban foglalkoztatta ugyanazokat a köröket, melyeket a tűzkárok legközelebből érintenek, s míg a tűzkárokat — sajnos — már megszoktuk, amazok új és sürgős dolog gyanánt az előtérben állottak.

Mint egy nagy, igazságtalan és méltánytalan adó, úgy sújtja Magyarország lakosságát a tűzkárok veszedelme. Évről-évre 16—17 millió forint a tűzkárok veszedelme. Évről-évre 16—17 millió forint a tűzkárok veszedelme, tehát fele egyenes adóink legnagyobbikának, a földadónak. Mint ha az ország minden egyes lakójára fejenként egy forintnyi külön adó volna kivetve, épúgy szolgáljuk a tűz elemet. De míg az adó hasznára válik az országnak s fedezi az államháztartás szükségleteit, addig a tűzelem szörnyű tart rajtuk s abszolút megsemmisíti azt az évi 16—17 millió forintot.

S bárha évek óta van meg ez a helyzet Magyarországon, csudálatosképpen semmi sem történik megváltoztatására iránt. Tétlenül nőzzük, hogy évenként 12—13,000 tüzeset pusztítja a nemzeti vagyont, s hogy az ország összes községeinek több, mint harmadrésze: 5600 város és falu viseli a csapást, némelyik két-háromszor, sőt négyszer is. A törvényhatóságok nagy részében az összes községek fele-része szenvedti meg az elem pusztítását, sőt az Alföldön még sokkal több is. Csongrád megyében alig van egyetlen-egy község, a hol ne volna tűz esztendőnként; Hajdúmegyében a községek 85 százaléka, Jász-Nagykun-Szolnokban 83 százaléka, Bács-Bodrogban 81 százaléka, Csanádban 80 százaléka, Brassó-megyében 75 százaléka, Szabolcsban és Torontálban 70 százaléka, Temes megyében 64 százaléka szenved tüzkárt és Esztergom-, Fejér-, Komárom-, Somogy-, Tolna-, Heves-, Arad-, Krassó-Szörény-, Csik-, Varsád- és Zágráb-vármegyék mind-mind községeiknek több, mint 50 százalékaiban viselik állandóan a tűz-elem pusztítását. Ilyen módon a tűz minden évben átlag 95 ember-életet, 11,500

Én sohasem ösmertem a törvényes gyilkosság e gyönyörűit, valamint amaz irodalmi párbajokét sem, melyeket egy villásreggeli rendbe hoz. Az is igaz azonban, hogy főként néhány év óta a tettök és a szavak elvesztették régi jelentőségüket. A mi hajdan egy tisztességes embert tűzbe hozott volna, az ma hidegen hagyja, a nélkül, hogy gyávaság hírével kellene félnie. Bizonyos tényekkel, s bizonyos egyénekek szemben a tisztességes emberek egész raktárt gyűjtöttek a megvetésből, melybe szükség esetén bátran nyulhatnak, a nélkül, hogy kifogyásától kellene tartani. Ezt a haladást a politikának köszönhetjük. Azoknak az embereknek, kiket csak ma reggel előttünk neveztek gazoknak, hitványoknak, éretlen csalóknak, ép oly nyugodtan nyújtjuk még ma kezünket, mintha semmi sem történt volna. Ezek az emberek is egészen jól érzik magukat, gyakran nem is tudják, mit beszélnek róluk. Ha az e fajta emberek a rajtok esett sérelmet komolyan vennék, a párbajoknak nem szakadna vége. Ekkor jóformán párbajjal kellene kezdeni a napot, holott a párbaj lassankint veszíti becsét. Addig is hát, míg elérkeznék ez az idő, hogy nagyon szeretjük egymást, a mi nemsokára okvetlen bekövetkezik, okosabb, ha a párbaj helyét a botozás váltja föl. Furesa dolgot érnek még meg a mai szülöttek.

Hogy van ön kedves báró? Üdvözlöm önt kvart-ban, terezenben, s maradok kézzorítással, az ön Dumas-ja.

lakóházat, 13,000 gazdasági épületet és 25,000 kisebb-nagyobb házi-állatot követel áldozatul, s ezek együttvéve képviselik azt a súlyos 16—17 millió forintnyi adót, melyről szoltunk volt.

E számok teljes mértékben megvilágítják a jelenlegi állapotokat és szembeeszközen bizonyítják, hogy milyen óriási jelentőségű az a feladat, mely a mostani állapotok megváltoztatására kell hogy irányuljon. Ez a feladat egészen új teendőként áll kormányzatunk előtt, minthogy ezen a téren — valljuk be — mindeddig nem történt nálunk ugyszólván semmi sem.

Tudvalevően két módja van annak, hogy a tűzkárokat illetőleg következményeiket elhárítsuk. Az egyik a veszedelmek megelőzése, illetőleg a velük szemben való hatályos védekezés, a másik kártalanítás. Mindkét mód egyaránt el van hanyagolva nálunk. A mi az övintézkedések ügyét illeti, elég talán annak megemlése, hogy Magyarország 15,000 községe közül csak 2300-ban van tűz-oltói szervezet s az egész országban mindössze 6500 székérfeszkendő és 4800 közifeszkendő áll készen az eshetőségekre. Számos község 2—3 darabbal részes ebben a készletben, ellenben 5—6000 községben nincsen semmilyen feszkendő s így ezek teljesen ki-vannak szolgáltatva a veszedelmeknek.

Ez azonban csak egyik oldala az éremnek. A másikon azt kell néznünk, hogy az ország lakossága miként gondoskodik a maga kártalanításáról, illetőleg milyen mértékben veszi igénybe ennek legalkalmasabb módját: a biztosítást. — Az országban a tűzkároknak kitett objektumoknak több, mint fele-része nincsen biztosítva! Nincs ugyan erre szám-szerű adat, mert a nemzeti vagyonérték nálunk még nincsen kiszámítva, avagy megbízhatóan megbec-sülve. Azonban az a tény, hogy a tényleg pusztított tűzkároknak csak 43 százaléka részesült biztosítási kártérítésben, biztos következtetést enged arra, hogy hasonló az arány a nagy általánosságban is. S ez a 43 százaléka az országos átlag; azonban vannak országgrészek, ahol jelentősen rosszabb az arány; így például Erdélyben csak 19 százaék van biztosítva (Kolozsmegyében csak 5 százaléka!).

Nyilvánvaló mindezekből, hogy mindkét tekintetben rendkívül kedvezőtlen a helyzet s a tűzvészek csapásai, ugyszólván védtelenül találunk ben-nünket minden oldalon. Ez pedig egyértelmű azzal, hogy továbbra is fizetni fogjuk az évi 16—17 millió forintos adót ennek az elemnek.

Ily viszonyok között utalunk arra, a mi a külföldön történik ezen a téren. Az összes nyugateuró-pai államokban elsőrangú napi-kérdés a kötelező biztosítás eszméje egyik vagy másik formájában. A tűzbiztosítás államosítása és a kötelező magánbiz-tosítás kimondása körül folyik a beható megvitatás, de hogy a kettő egyikét feltétlenül s mielőbb el kell fogadni, ezzel tisztában vannak mindenütt.

Kormányunknak hasonlóképpen gondolni kell erre a dologra; sürgős cselekedete minden tekintet-ben szükséges.

Sz. B.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara évkönyve.

Általános ipari viszonyok.

Ezzel szemben iparbeszüntetések történtek a következő számok arányában:

I p a r á g	Marosvásár-hely-város	Marostorda-megye	Csikmegye	Háromszék-megye	Udvarhely-megye	A kamara területében összesen
Asztalos	—	5	—	2	1	8
Bádgos	—	1	—	—	—	1
Bérkoosis	3	2	1	—	3	9
Borbély (fodrász)	1	—	—	—	1	2
Börkereskedő	—	1	—	—	—	1
Csemegüzlet	1	—	—	—	—	1
Csizmadia	1	7	1	4	—	13
Czipész	1	1	1	—	—	3
Divatáru-kereskedés	2	2	—	1	1	6
Élelem-árus	—	—	—	—	1	1
Fakereskedő	1	—	—	—	—	1
Fazekas	—	1	—	—	—	1
Férfi- és nőruha-készítő	—	—	—	—	1	1

I p a r á g

	Marosvásár-hely-város	Marostorda-megye	Csikmegye	Háromszék-megye	Udvarhely-megye	A kamara területében összesen
Gőzesóplás	2	—	—	—	—	2
Kádár	—	1	—	—	—	1
Kalapos	—	1	—	—	—	1
Kávés (kávéház)	2	—	—	—	—	2
Keményseprő	—	—	—	—	1	1
Kenérsütő	—	1	—	—	—	1
Kék ügynökség	—	1	—	—	—	1
Kőcsmáros	2	—	—	1	2	5
Kovács	—	1	—	3	—	4
Kőműves	—	2	—	—	—	2
Könyvnyomdász	—	—	—	—	1	1
Kárpitos	1	—	—	—	—	1
Lakatos	—	—	—	—	1	1
Lisztkereskedő	2	1	—	—	—	3
Mészáros	—	1	—	1	2	4
Nyerges (szatler)	—	—	—	1	—	1
Oras	—	—	—	—	1	1
Pék (sütő)	—	—	1	1	—	2
Rézműves	—	1	—	—	—	1
Ruhakereskedő	1	—	—	—	1	2
Szabó (férfi)	2	4	—	1	—	7
Szabó (női)	1	—	—	—	—	1
Szatócs	9	10	—	2	2	23
Szecszyár ideigl.	1	—	—	—	—	1
Szizgyártó	—	1	—	—	1	2
Szikvízkészítő	1	—	—	—	—	1
Szobafestő	—	1	—	—	—	1
Szövetkereskedő	1	—	—	—	—	1
Szűcs	1	2	—	—	—	3
Tégla- (eserép) gyártás	1	—	—	—	—	1
Tirár	—	3	—	2	—	5
Tojás (szedő) kereskedő	—	—	—	—	3	3
Rörgy- és csontüzlet	2	—	—	—	—	2
Üveg- és porcellán-kereskedő	—	—	1	—	—	1
Vas- és fűszerkeresk.	—	—	—	—	1	1
Vegyes-kereskedés	4	1	1	4	1	11
Vendéglős	3	—	1	—	—	4
Női divatkereskedő	1	—	—	—	—	1
Mosó-intézet	1	—	—	—	—	1
Összesen;	49	52	7	23	25	156

Ha ezen számadatokat összevetjük, kitűnik, hogy 1891 óta, vagyis kamara fennállása óta a tárgyalat-évben adatott ki a legtöbb iparigazolvány (818), mely számból, ha a történeti ipar beszüntetések összes számát — 156-ot levonjuk, a szaporodás a megelőző évit így is néhányval felülmúlja.

Nem akarjuk ebből azt következtetni, hogy most tehát a székelyföldön rózsás az ipar helyzete, mert biz itt rettenetes sok a panasz mindenfelől, főképp az osztrák nyomasztó verseny miatt, melylyel szegény iparosaink megküzdenni nem képesek és ezért általános óhajuk az önálló vámterület létesítése; mindazonáltal csak az igazságnak hódolunk, midőn ezen számadatokból általánosan tekintve iparunk némi erősödésére vonunk következtetést.

Polgármesterek értekezlete.

1897. augusztus 25.

II.

Mármarosszigeten ma folytatták a polgármesterek értekezletüket.

Ma reggel a bizottságok újból üléseztek és kifejezést adtak azon óhajásuknak, hogy az állam az ő érdekében teljesített munkálatok fejében járuljon hozzá a városi tisztviselők részéről a városi terhek viseléséhez. Ezen határozatot Kovács Gyula nagyenyedi polgármester aképen óhajítja módosítani, hogy egy a városok, mint az állami tisztviselők adóját a törvényhozás egyöntetűen szabályozza.

Vita kerekedett ezután az aggok és felnőtt hajadonok választói joga kérdésében, akik jogukat csak megbízottjaik útján gyakorolhatják. Kludik szolnoki polgármester megelégedését fejezte ki afölött, hogy a városokban az övezgyek és hajadonok szavazati jogát a polgármester kezeli. Gubodi Ferenc czeglédi polgármester perhorreszkálja a képviselőtestület alakításának módját. A létszámnak egy ötödre való le-szállításáról van szó. Ha továbbá minden városban a gyűlésről elmaradt városi képviselőre bírságot vet-heinek ki, nem igen fognak e tisztségre vállalkozni.

Lakos szentesi polgármester azt óhajtja, hogy nagy képviselőtestületet alakítsanak, mert ezáltal a kormányzás könnyebbé válik. Helyteleníti, hogy díjtalan tanácsnokok is vannak.

A tárgyalás folyamán az a kérdés is fölmerült, hogy választható-e polgármester élethossziglan? Gubodi Ferencz czeglédi polgármester ez ellen hoesen tiltakozik, mert minden városnak oly polgármesterre van szüksége, ki folyton bírja az egész városnak bizalmát. Nem hiszi, hogy elaggott polgármestert szívesen látnának a polgármesteri székben. A városnak tetterős, munkára kész vezetőre van szüksége és elaggott ember csak a város kárára lenne. Azt szeretné, ha a polgármestert évenként választanák. Használódni polgármester azt óhajtja, hogy a polgármesternek viszonya egy saját tanácsa iránt, mint a többi hatóságok iránt szabályoztassék. Gubodi szolgálati pragmatikát kíván a tisztviselői függetlenség biztosítására.

A városnak a megyéhez való viszonya tárgyalásánál Póka Kálmán (Nagykörös) helyesli azt az eljárást, hogy bizonyos ügyekben a főlebbzés a főispán elő kerüljön, mi által az intézkedés gyorsabb lesz és nem szükséges a közigazgatási ülésekre várakozni. Az értekezlet is helyesli, hogy alakilag kifogásolható ítéleteket a főispán megsemmisítse. Az értekezlet továbbá állást foglalt emellett, hogy a városok vagyoni ügyei dolgában az eljárás egyszerűsítendő.

Végül megállapították, hogy a polgármesteri kongresszus előkészítő bizottságának székhelye Szolnok legyen.

A bizottság elnöke Kludik Gyula; tagjai pedig a nyíregyházai, iglói, nagykanizsai, körösi, keregi, czeglédi, tordai, hátszegi losonezi, mármaroszi, ungvári és nagyenyedi polgármesterek.

Az értekezlet lemondott arról, hogy a vasúti kedvezmények érdekében lépéseket tegyen.

Benes László indítványára a gyűlés köszönetet mondott Mármaros polgármesterének az értekezlet összehívásáért, Lakos szentesi polgármester pedig meghívta kartársait egy Szentesen tartandó értekezletre.

A délutánt a polgármesterek kirándulással töltötték el, este pedig a kaszinóban bankett volt.

Színház.

Szombaton, augusztus 28-án Kovács Miksa karnagy jutalomjátékául igen jó előadásban, de kevés számú közönség előtt ment „A suhanecz” operette. A darab sikeréért most is az érdem első sorban a K. Tarnai Leonáé, ki a cím szerepet igazán gondos művészettel adta, melyért a tapsok és kihívások természetesen nem maradtak el. Elvezetés, jó alakok voltak: Kömley (Bizó), Árkosi (Morin tábornok), Zoltán Olga (Eliz) és Szalóky (Durand).

Vasárnap Deák Péter igazgató felléptével félig telt ház előtt adatott „A falu rossza” népszínmű, melyben különösen kiváltak: Árkosi Vilmos (Göndör Sándor) ki helyesen alakított és szépen énekelt; Mezei (Feledí Gáspár), ki gondosan, jól alakított; Krémer Sándor, Á. Zoltán Olga; Zoltán Ilona (Finum Rozsi), ki meglehetősen alakított, jól és érzéssel énekelt, melyért meg is tapsolták; szintén megérdemelt tapsokat kapott Deák Péter (Gonosz).

Hétfőn egészen telt ház s zónaelőadásban másodsor „A diplomás kisasszonyok” került színre igen jó és élvezetes előadásban. A szereplők most is ez előadást a sikerültek közé emelték.

Kedden szenzációs ujdonság: „Rocambole” félig telt ház előtt nagyon jó előadásban ment. A jó pathetikáért, a helyes alakításért legelső sorban kiváló dicsőretet érdemel: M. Till Róza Baccaratja, ki egy a kedvese iránti rajongásban, mint a szobájában végbemenő önvédelmi küzdelemben a művészet magaslatára ment. Nagyon helyesek és jók voltak: Krémer S. (Rocambole), ki ez alkalommal szintén szenvedélyesen, jól alakított; különösen a pinzei jelenetben fölfolyt scenarizására kitűnő volt; Nagy Mari (Tippartné) szintén nagyon tetszett. Kitűntek még jó alakításukkal: Arkossy Vilmos (piros alsók főnöke); Szalóky (Jean, hordár), ki a feszült hangulatot jó humorával időközönként nagyon derűlté tette; B. Szabó József (Ármán) és Izsó (Chamry gróf).

Irodalom.

— Szalay-Baróti „Magyar Nemzet történetéből” (Wodianer F. és fiai), Lampel Róbert udv. könyvkereskedésének kiadóhivatala Budapest) most vetjük annak 66-ik füzetét, mely a negyedik kötet 3-ik füzetét képezi. Az e füzetben tárgyalt korszak signatúrája röviden ez: I. József halála s III. Károly trónralépte; a szatmári béke megerősítése s II. Rákóczy Ferencz elbujdosása. A török végkép kipusztul hazánkából, mely ujjaalakításában — bár lassan, — de láthatólag előre halad. — Jelen füzet is bővelkedik érdekes képdisszel. Külön műmelléklete a pétervárad esata Huchtenburg rajza után. A szöveg közé nyomott illusztrációk a következők: Eleoorna császárné és III. Károly megerősítik a szatmári békét. I. József halála. A grosboisi kolostor romjai, Fülöp orleansi herceg, III. Arhmed szultán, Rodosztó. A magyarok utazása és Rákóczy ebédő palotája Rodosztóban. A galatai Szt. Benoit-templom egyik oltára, mely előtt Rákóczy fejedelem nyugszik, III. Károly koronázására vert emlékérem. A pétervárad esata tervrajza. Temesvár ostroma (1716.) Előfizetéseket ezen millenárius dísműre mindenkor elfogad egy a fent nevezett kiadóhivatal (Budapest, Andrassy ut 21.) valamint minden könyvkereskedés.

— Szemere Miklós — kinek Fair Play című tanulmánya a télen széles körben tünt fel, — égető társadalmi kérdésekhez szolt hozzá Fialat Vóreim című ép most megjelent könyvében, mi valószínűen szintén oly rohamosan fog elkelni, mint a Fair Play. A Széchenyi lakoma ez idei szónoka, hazafiasan, szívből, meggyőző erővel, mindig érdekesen és tanulságosan beszél tárgyairól, magyar szívből a magyar szívhez. Ára 30 krajczár. Kapható az Athenaeumnál és minden könyvkereskedésben. A mű Felméry Lajos emlékének van ajánlva.

— A Magyar Bazar aug. 24-iki száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Művészeti iskoláink, írta: dr. Szmeesányi Miklós; Delet harangoznak, írta: Varsányi György; Ime az ember! írta: Frölichné Mórizez Paula; Mrs. Trogaskiss angol regény, írta: Mrs. Campbell Pread; Kocsikázás jó nélkül (két képpel); A gondos anyának egy pár fő kötelességéről. írta: Festetich Andorné szül. Pejacevich Lenke grófnő; Mutatvány Szemere Miklós tanulmányából; Második kézből, novelette, írta: a magyar Schahaserade; nagyvilág, művészet, graphologia, Össze-vissza, írta Dory, stb. — A divatrészen, mi a divat és Párisi levél Vicomtesse de Lezay tollából divattudósítást közöl.

Ujdonságok.

— Milyen időnk lesz? A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban hűvös és derült idő várható.

— Tanítóik kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy István, Csindai Lajos, Bartha Ignác, Király István, Jakab Álmos, Hadnagy Antal, Sipos Zoltán okleveles tanítókat, továbbá Királyné Révay Ilona, Nagyné Udvary Róza, Bőjtőné Lehrer Czezel, Sükösd Anna, Sneider Hedvig és Barabás Mária okleveles tanítóknak a sepsi-szent györgyi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónékké kinevezte.

— Járvány. Kézdi-Vásárhelyt a sertésorbáncz ismét felléptt mivel ez járványos jellegű öltött, a sertésvásár-tartás bizonytalan időre betiltatott.

— Népmozgalmi statisztika a múlt hónapról ugyancsak szomorú adatokat mutat. Ezek szerint augusztus havában született 8 egyén és meghalt 20, tehát 31 nap alatt 12 egyénnel apadtott a város lakossága. Házasság ezen idő alatt egy sem kötöttet. Hasonló vigasztalan az év eddigi eredménye is. A lefolyt 8 hó alatt összesen 107 ember született és 103 halt meg, tehát a szaporodás csupán 4 lélek. Házasság szept. 1-ig 24 kötöttet.

— Uj fogorvos. Emlelttük volt lapunk egyik közelebbi számában, hogy Dr. Morvay István, Kovászna derék ifjú orvosa foggyógyászati műtermet fog Kézdivásárhelyt felállítani. Ezen hírünk most már mint határozott valóságot ismételhetjük, mert Dr. Morvay ur már e hó 5-én megkezdte működését a Nemzeti szálló 1 sz. helyiségében. Működése kiterjed a foggyógyászati minden ágára s hogy benne a közönség egy ipari szakembert nyer, elég garancia arra nézve dicsőő oklevél, melyet részére Popiel Dénes a budapesti és utrechti egyetemeken oklevéles fogorvosa állított ki. Aztán meg Dr. Morvay ur egyike a megye legkeresettebb orvosainak s már eddig is nagy sikerei voltak. Végül a közönségnek

előnyül szolgálhat azon körülmény is, hogy Dr. Morvay ur, mint okleveles orvos jogosítva van nem csak műfogakat készíteni, hanem fogat huzni és plombirozni s a szájjüregben bármily műtétet eszközölni, míg ellenben az ugynevezett fogművészek, fogtechnikusok csupán műfogakat készíthetnek, de a foghúzásra vagy plombirozásra szakértő orvost kötelesek alkalmazni. S ha ezt elmulasztják, a bíróság 100 frt pénzbüntetéssel sújta őket. Tehát a közönség érdekében cselekedünk, midőn a fogbajban szenvedők figyelmét egy igazi szakembere hívjuk fel. Bővebb értesítéseket a falragaszok és a szétküldött tudósítások nyújthatnak.

— Vége a forgalmi akadálnak! Egeres és Magyar-Gorbó között az új vonalrész kiépítését már befejezték. Az új pályatest mütan-rendőri bejárása aug. 31-én volt és így két nap alatt a régi menend ismét életbe léphet.

— Színészet. Ma színházunkban „Náni a glóváczi svábok” népszínmű kerül színre Szalóky Dezső jutalomjátékára. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét.

— Tüzek. Folyó évi augusztus 29-én este Alcsérnátóni Kosztándi András és Boga Péter csüre hova összes takarmányuk be volt hordva, valószínűleg gyújtogatás folytán, teljesen leégett s a szegény emberek teljesen tönkre jutva mennek már a tél felé. — Folyó hó 28-án este Albisi Bakk Juliánna csüre meggyult s a bele elhelyezett takarmánnyal együtt elégett.

— A budapesti m. kir. állami ipariskolában (VIII. kerület, Népszínház-utca 8 szám) a beiratásokat szeptember hó 1 napjától 5 napjáig tartják. Az intézet öt szakosztályának (építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém- és vasipari s faipari szakosztály) valamelyikébe rendes tanulóul négy középiskolai (gymnasium, reál- vagy polgár iskola) előképzettség és a választott szakban töltött legalább 2 havi gyakorlati működés igazolása mellett jelentkezhetnek a 15 életévet betöltött tanulók. A vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztályba rendkívüli tanulóul az alsó foku ipariskola III. osztályát jó sikerrel végzett iparos ségedek is felvétetnek. Beiratási díj egész évre 2 forint, tandíj félévönként 10 forint. A budapesti m. kir. állami ipariskola igazgatósága.

— Köszönet-nyilvánítás. Az önk. tűzoltó egyesület zenekari osztálya július hó 25-én tartott nyári táncmulatságán felülfizetésekből befolyt: 85 frt 68 kr. jegyekről 42 frt 90 kr. összesen 128 frt 58 kr. Kiadás volt 76 frt 93 kr. az egyénleg tett 52 frt 08 kr. Fogadják-e helyekből is a szíves felülfizetők egy az anyaeget, mint a zenekari osztály leghálásabb köszönetét.

— A megolvastott asszony. Óriás feltűnést kelt most Newyorkban egy gyilkossági pör végtárgyalása. Lütgert Adolf chicagói embert, a ki nemrég még kolbászgyáros volt, hitvesgyilkossággal vádolják. A vádhatározat szerint felesége egy nap hirtelen nyomtalanul eltűnt. Később aztán kiderült hogy Lütgert az asszonyt megölte s egy káliluggal telt kátlanban tetemet földoltta. Az egyik kátlanban ugyanis egy emberi ujjcsont maradványát találták. Senki sem akarta elhinni a törvénytörőki vegyésznek azt a merész állítását, hogy abban a hordó kálilugban akár egy egész holttestet is földoldhatott a gyilkos. A vegyész, hogy állításának valóságát bebizonyítsa, számtalan szakértő jelenlétében földaraboltatott egy holttestet és egy hordó kálilugban földforralta. Az eredmény meglepő volt. A hus néhány perc alatt földoldódott s két óra alatt az összes esontrészek is eltűntek. A kálilug megsűrűsödött és ragadóssá lett. A vegyész fényesen bebizonyította, hogy hihetetlen fölvevése csakugyan megtörténhetett. Az ügyészek most azt hiszik, hogy rábizonyíthatják Lütgertre a szörnyű gyilkosságot.

Idegenek forgalma.

Augusztus 20-tól 27-ig.

Nemzeti szálló: Lukács Márton kereskedő Bécs. Farst Adolf utazó Prága. Boisit Adolf Bécs. Weiner Adolf utazó Bécs. Widrich B. utazó Bécs. Schwarcz Izrael kereskedő Brassó. Hozolics Mór utazó Brassó. Fuchsz Lipot utazó Budapest. Buzin Antal kereskedő Apáczia. Pünkösti Antal jogász Sepsi-Szentgyörgy. Révai György jogász Sepsi-Szentgyörgy. Zajzon Géza jogász Sepsi-Szentgyörgy. Szilárd Ferencz utazó Budapest. Szilágyi Ferencz ügyvéd Puj. Lukács Ferencz utazó Budapest. Iranyi Imre utazó Budapest. Rézer Ignác kereskedő Brassó. Steiner N. kereskedő Brassó. Szwarcz Ignác keresk. Brassó. Denebry N. utazó Bécs. George Gismár bojár Románia. Retenberg Philip Románia. Fuksz Vilmos utazó Bécs. Friedman Géza utazó Bécs. Ilonics N. bojár Bukarest. Florián Z. bojár Bukarest. Buchwald János utazó Budapest.

Hirdetések.

430 szám
1897.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1897. évi 4564 p. számú végzése következtében Dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt Fuksz Bernáth alesernátoni Damokos Tamás ellen 300 forint — kr. s jár. erejéig 1897. évi Május hó 28-án foganatosított kielégítés végrehajtás útján foglalt és 700 frtra becsült, egy aratógép egy triórosta, egy lenese rostából álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. bíróság 4564—1897 számú végzése folytán 300 frt tökékövetelés s ennek 1897. évi Május hó 3 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 41 frt 47 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alesernátonban a helyszínen leendő eszközölésére 1897. évi szeptember 20-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében közpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1897. évi aug. hó 31-ik napján.

Kakucs Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1 141
Sz. 4362—897
tlkvi

Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság részéről ezennel

közhírré tétetik, hogy Háromszék-megyében Peselnek község közhelyei arányosítás általi szabályozás következtetésben az 1869. évi 2579. számú I. M. szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., 1889. évi XXXIII. és 1891. évi XVI-ik t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. czben. szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyisbitésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E czélból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Peselnek községben 1197. évi október hó 18-án d. a. 9 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytattni fog. Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új tlkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a végleges átalakítás után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű 3-ik személyek irányában — többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, a kik a telekjegyző-könyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitézött határnapon megkezdendő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3) Mindazok, a kik valamely in-

gatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1868. évi XXIX. t. cz. 15—18 §. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 67. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bírólyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és végül:

4. Mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog nyilvántartásilag bejegyezve; vagy szintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhely, 1897. augusztus 25.

Vajna,
kir. törvényszék. bíró.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szives tudomására adni, hogy Kézdivásárhelytől a Nemzeti szálló 1 szám alatt szeptember hó 5-től kezdve

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitok, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ághban elvállalok.

Rendelés minden vasárnap reggeltől estig Kézdi-Vásárhelyen. Sürgős esetekben más napokon Kovásznán.

Dr. Morvay István

egyetem- és orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

152 1—*

ELADÓ GÉPEK.

Egy magyar állami 6 lóerejű és egy Schuttleworth-féle 4 lóerejű teljesen jó karban levő esőplő-garnitúra, melyeket mindennap működésben, meg lehet tekinteni; ugyisint egy 13- és 15 soros teljesen új Hungária sorvető gép eladók.

Ertekezni lehet

145 3—4

Szöts Ferencz, gépésznél K.-Vásárhelyt.

SOLYMOSY ÉS KÖSCH

volt Rajka-féle

GÉPGYÁR és VASÖNTŐDE

Kolozsvár felső-szénutcza. Telefon 198. sz.

Megrendelésre készülnek:

Öntvények 5 grammtól 5.000.000 grammig.

Öntött vasoszlopok, lépcsők, rácszatok

legdiszesebb mintákban.

Vas fedélszerkezetek és hidak.

Gőzgépek és kazánok.

102 11—*

Tervrajzok és költségvetések.

Ny. Iij. Jancsó Mózesnél K.-Vásárhelyen

SCHISSER PÁL

első nagy kárpos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függönytartók, tükrök, toleitet-asztalok, lőszőr és tengerifü matraccok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 23 rugós matracczal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

(89 15—100)

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalában
felvétetnek.